

NO HO PREGUNTEU A EN JACK

NINGÚ NO SABIA D'ON HAVIA SORTIT LA JOGUINA, a quin bes-avi o a quina tieta llunyana havia pertangut abans d'anar a raure a l'habitació dels nens.

Era una caixa de sorpreses tallada i pintada d'or i vermell. Era bonica, sens dubte, i segons asseguraven els grans, força valuosa —fins i tot podria ser que fos una peça de brocanter—. El pany, malauradament, estava tan- cat i rovellat, i la clau havia desaparegut, de manera que el ninot, en Jack, no podia sortir de la seva caixa. Això no treia, però, que fos una caixa magnífica, feixuga i tallada i daurada.

Els nens no hi jugaven. S'estava al fons d'un enorme bagul de joguines de fusta, de la mateixa mida i època que el cofre del tresor d'un pirata, o així ho creien els nens. La caixa de sorpreses estava enterrada sota nines i trens, pallasos i estrelles de paper i vells trucs de màgia, i putxinel·lis sense braços o cames i amb els cordills irremissiblement embolicats, i disfresses (els parracs d'un vestit de núvia de feia molts anys per aquí, un barret negre de seda encartonat pel temps i els anys per allà) i bijuteria, cèrcols trencats i baldufes i cavallets. A sota de tot, hi havia la caixa de sorpreses d'en Jack.

Els nens no hi jugaven. Quan estaven sols a l'habitació

Neil Gaiman

El cementiri sense làpides i
altres històries negres

Ed. Estrella Polar

original en anglès 2007
en català 2010

de les golfes, xiuxiuejaven entre ells. Els dies grisos, quan el vent udolava per damunt la casa i la pluja repicava sobre les teules de pissarra i rebotia ràfecs avall, s'explicaven històries sobre en Jack, malgrat que no l'havien vist mai. Un assegurava que en Jack era un bruixot malvat, tancat dins la caixa com a càstig per crims indescriptibles; una altra (segur que es tractava d'una de les nenes) sostenia que la caixa d'en Jack era la caixa de Pandora, i que l'havien col·locat allà de guardià per evitar que les coses dolentes que hi havia dins tornessin a sortir una altra vegada. Per poc que ho poguessin evitar, la caixa ni tan sols la tocaven, tot i que quan, com passava de tant en tant, un adult es recordava de l'absència d'aquella vella caixa de sorpreses tan bufona, i la treia del bagul, i la col·locava en un lloc d'honor damunt la lleixa de la llar de foc, aleshores feien el cor fort fins que podien tornar-la a desar a l'ombra.

Els nens no jugaven amb la caixa de sorpreses. I quan es van fer grans i van marxar de la casa gran, l'habitació dels nens de les golfes va quedar tancada i gairebé oblidada.

Gairebé, però no del tot. Perquè cadascun dels nens, per separat, es veia sol, descalç, sota la llum blava de la lluna, dins l'habitació. Recordava haver-hi pujat com un somnàmbul, amb les passes sordes damunt les escales de fusta, damunt la moqueta gastada de l'habitació. I recordava haver obert el cofre del tresor, haver furgat entre nines i roba i haver tret la caixa.

I aleshores el nen tocava el pestell, i la tanca s'obria lentament, com una posta de sol, i la música començava a sonar, i en Jack sortia. Però no ho feia de sobte i d'un bot: en Jack no era un ninot de molles. Sortia de la caixa a poc

a poc, amb una parsimònia estudiada, i indicava al nen que s'acostés, més a prop, més a prop, i somreïa.

I allí, a la llum de la lluna, els deia a cadascun coses que mai no recordaven amb claredat, coses que mai no aconseguien oblidar del tot.

El nen més gran va morir a la Gran Guerra. El més petit, després de la mort dels seus pares, va heretar la casa, tot i que l'hi van prendre després de trobar-lo una nit al celler amb draps i querosè i llumins, a punt de calar foc a la gran casa. El van dur al manicómi, i podria ser que encara hi fos.

Les altres germanes, que havien estat nenes i ara ja eren dones, es van negar en rodó, totes i cadascuna d'elles, a tornar a la casa on havien crescut; i van tapiar les finestres, i van tancar les portes amb claus enormes de ferro, i la visitaven amb la mateixa freqüència que visitaven la tomba del seu germà gran, o la trista figura en què s'havia convertit el seu germà petit; és a dir, mai.

Els anys han passat, i les nenes ja són àvies, i els músols i els ratpenats s'han instal·lat a l'antiga habitació de les golfes; les rates fan niu entre les joguines oblidades. Les bestioles observen indiferents els estampats descolorits de les parets i embruten les restes de moqueta amb els seus excrements.

I del fons de la caixa estant, en Jack espera i somriu, guardant els seus secrets. Espera els nens. Pot esperar eternament.